

Nr 37.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 16 februari 1934 (nr 19) om fullgörande i vissa fall av betalningsskyldighet i förhållande till utlandet m. m.; given Stockholms slott den 26 januari 1951.

Under återopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 16 februari 1934 (nr 19) om fullgörande i vissa fall av betalningsskyldighet i förhållande till utlandet m. m.

GUSTAF ADOLF.

John Ericsson.

Förslag

till

Lag

**angående fortsatt giltighet av lagen den 16 februari 1934 (nr 19)
om fullgörande i vissa fall av betalningsskyldighet i
förhållande till utlandet m. m.**

Härigenom förordnas, att lagen den 16 februari 1934 om fullgörande i vissa fall av betalningsskyldighet i förhållande till utlandet m. m.¹, vilken enligt lag den 4 mars 1949 (nr 60) gäller till och med den 30 juni 1951, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1953.

---

¹ Senaste lydelse av 1 §, se SFS 1945: 859, av 2 §, se SFS 1945: 66, samt av 3 §, se SFS 1937: 199.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 22 december 1950.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, ANDERSSON, LINGMAN.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Ericsson, anmäler efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena samt cheferna för justitie- och finansdepartementen fråga om *fortsatt giltighet av lagen den 16 februari 1934 (nr 19) om fullgörande i vissa fall av betalningsskyldighet i förhållande till utlandet m. m.* samt anför därvid följande.

Sedan 1934 års riksdag (skr. nr 15) bifallit av Kungl. Maj:t i propositionen den 12 januari 1934 (nr 56) framlagt förslag till lag om fullgörande i vissa fall av betalningsskyldighet i förhållande till utlandet m. m., att gälla tills vidare till och med den 30 juni 1935, utfärdade Kungl. Maj:t den 16 februari 1934 lag i ämnet (nr 19), i det följande benämnd clearinglagen. Lagens giltighet har därefter vid olika tillfällen förlängts, senast genom lag den 4 mars 1949 (nr 60) för tiden till och med den 30 juni 1951.

I clearinglagen ha vidtagits vissa ändringar, beträffande 1 § genom lagar den 15 juni 1935 (nr 326), den 19 april 1940 (nr 234) och den 14 december 1945 (nr 859), beträffande 2 § genom lag den 23 mars 1945 (nr 66) samt i fråga om 3 § genom nyssnämnda lag den 15 juni 1935 och lag den 7 maj 1937 (nr 199).

Med stöd av clearinglagen [1 § a)] har Kungl. Maj:t meddelat förordnanden om clearing i förhållande till ett stort antal länder, bl. a. *Tyska riket, Italien och De Socialistiska Rådsrepublikernas union*. Vidare har jämlikt clearinglagen [1 § b)] betalningsspärr upprättats i förhållande till ytterligare åtskilliga länder. Slutligen har med tillämpning av lagen (2 § andra stycket) förordnande meddelats om tvångsclearing med *Tyska riket* (kungörelse den 8 september 1950, nr 494). Det är med avseende å denna pågående tvångsclearing, som lagen numera torde äga sin främsta betydelse.

Handläggningen av ärenden rörande tillämpning av clearinglagen och de med stöd av densamma utfärdade kungörelserna har intill utgången av augusti 1950 ankommit å clearingnämnden, för vilken instruktion av Kungl. Maj:t utfärdats den 28 augusti 1934, nr 465. Sedan clearingnämndens reguljära befattning med den svensk-tyska clearingen i huvudsak upphört och ett

friare betalningsutbyte minskat nämndens uppgifter i övrigt, upptogs frågan om nämndens fortsatta bestånd till prövning inom handelsdepartementet. Genom beslut den 28 april 1950 föreskrev Kungl. Maj:t, att nämndens verksamhet skulle upphöra med utgången av augusti 1950. I anslutning därtill uppdrog Kungl. Maj:t den 10 augusti 1950 åt särskilda likvidatorer att fullfölja avvecklingen av nämndens verksamhet. Samma dag förordnades, att nämndens återstående arbetsuppgifter, avseende huvudsakligen den svensk-tyska, den svensk-italienska och den svensk-sovjetiska clearingen, skulle från och med den 1 september 1950 överflyttas å respektive flyktkapitalbyrån, valutakontoret och riksbanken (kungörelse nr 487). Verkställandet av tvångsclearingen med Tyska riket åligger enligt Kungl. Maj:ts beslut den 29 juni 1950 ett nytt organ, likvidationsnämnden, för vilken instruktion utfärdats av Kungl. Maj:t den 25 augusti 1950, nr 490.

Då, såsom förut nämnts, clearinglagen upphör att gälla med utgången av juni 1951, har till behandling inom departementet upptagits frågan om utsträckning av lagens giltighetstid förslagsvis för en tid av två år. I ärendet ha flyktkapitalbyrån, likvidationsnämnden, valutakontoret, kommerskollegium, fullmäktige i riksbanken och clearingnämndens likvidatorer avgivit yttrande och därvid tillstyrkt en dylik förlängning. Någon ändring av lagens innehåll ifrågasattes icke.

Enär behov av sådant bemyndigande, varom i clearinglagen stadgas, alltjämt föreligger, vill jag förordna, att lagens giltighetstid förlänges med två år eller till och med den 30 juni 1953.

I skrivelse den 25 april 1950 med förslag till åtgärder i samband med clearingnämndens avveckling har nämnden yttrat sig om dispositionen av det överskott, som uppkommit på dess verksamhet och som härrör från avgifter, vilka nämnden upptagit av svenska exportörer m. fl. för att bestrida kostnader för clearingförfarandet. Under hänvisning till att en återbetalning av medlen till dem, som inbetalt desamma, skulle stöta på oöverstigligen praktiska svårigheter föreslår nämnden, att medlen överföras till handels- och sjöfartsfonden, att användas till utrikeshandelsfrämjande åtgärder. Sedermera ha clearingnämndens likvidatorer i promemoria den 20 december 1950 meddelat, att överskottsmedlen per den 31 augusti 1950, efter avdrag för vissa skulder, uppginge till omkring 4 550 000 kronor samt att den slutliga behållningen, sedan vissa utgifter i samband med likvidationen bestritts, med säkerhet kunde förutses komma att betydligt överstiga 4 000 000 kronor. Likvidatorerna ansluta sig till nämndens förslag om dispositionen av överskottet. De förklara vidare, att de icke ha något att erinra mot att medlen i begränsad omfattning användas till handelsfrämjande åtgärder, även om dessa ej beröra utrikeshandeln; det påpekas att en del av avgifterna hänför sig till betalningar, som ej haft med utrikeshandeln att göra. I anslutning till vad likvidatorerna anfört förordar jag, att överskottsmedlen, som på sätt föreslagits böra överföras till handels- och sjöfartsfonden, användas till handelsfrämjande åtgärder. Det är min avsikt att, om något hinder däremot icke anses möta, framdeles föreslå Kungl. Maj:t att besluta i enlighet därmed.

Föredraganden hemställer, att lagrådets utlåtande över ett inom handelsdepartementet upprättat förslag till *lag angående fortsatt giltighet av lagen den 16 februari 1934 (nr 19) om fullgörande i vissa fall av betalningsskyldighet i förhållande till utlandet m. m.*, av den lydelse bilaga¹ vid detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen avsedda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Gunnel Sjölin.

---

¹ Denna bilaga, vilken är likalydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här uteslutits.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 24 januari 1951.

Närvarande:

justitieråden EKBERG,
STRANDBERG,
LJUNGGREN,
regeringsrådet BJÖRKHOLM.

Enligt lagrådet den 22 januari 1951 tillhandakommet utdrag av protokoll över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 22 december 1950, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag angående fortsatt giltighet av lagen den 16 februari 1934 (nr 19) om fullgörande i vissa fall av betalningsskyldighet i förhållande till utlandet m. m.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av förste kanslissekreteraren C. O. Sommar.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:

Bengt Larsson.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 26 januari 1951.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden QUENSEL, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, ANDERSSON, LINGMAN.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Ericsson, anmäler efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena samt cheferna för justitie- och finansdepartementen lagrådets den 24 januari 1951 avgivna utlåtande över det den 22 december 1950 remitterade förslaget till *lag angående fortsatt giltighet av lagen den 16 februari 1934 (nr 19) om fullgörande i vissa fall av betalningsskyldighet i förhållande till utlandet m. m.* samt hemställer, att förslaget, som av lagrådet lämnats utan erinran, måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Carl Gustaf Gyllenhaal.